

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: گروه مدیریت اطلاعات سلامت

عنوان درس: **آمار زیستی و روش تحقیق**

کد درس: 152003

نوع و تعداد واحد¹: 2 واحد نظری

نام مسؤول درس: دکتر میترا ذوالفقاری

مدرس/ مدرسین: دکتر میترا ذوالفقاری/ دکتر علیرضا آتشی

پیش‌نیاز/ همزمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد- رشته سلامت از دور

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: دکترای تخصصی برنامه‌ریزی آموزش از دور

محل کار: دانشکده پیراپزشکی

تلفن تماس: 09122024265

نشانی پست الکترونیک: zolfaghm@tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسئول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

در این درس دانشجویان با مهارت‌های آماری و انواع آزمون‌های آماری آشنا شده و ضمن آشنایی با اصطلاحات اپیدمیولوژی در حوزه سلامت با انواع روش تحقیق و نحوه طراحی مطالعات حوزه سلامت از دور آشنا خواهند شد و با بهره‌گیری از این علوم توانایی انجام تحقیقات کاربردی در این حوزه را فرا خواهند گرفت.

اهداف کلی/ محورهای توان‌مندی:

کسب دانش و مهارت‌های لازم برای کاربست روش‌شناسی پژوهشی مبتنی بر اصول علمی و اخلاقی برای طراحی و اجرای پژوهش‌های بنیادی کاربردی به طور کلی و در حوزه سلامت از دور به طور خاص

اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- تئوری احتمالات را شرح دهد.
- انواع متغیرها را توضیح دهد
- آزمون فرضیه را بیان کند.
- با انواع روش‌های آماری آشنا شده و نحوه گزارش دهی این روشها را به تفکیک بیان کند.
- رگرسیون و تحلیل همبستگی را بدرستی انجام دهد.
- شاخص‌های بهداشتی را بدرستی توصیف کند.
- ماهیت پژوهش‌های آموزشی را توضیح دهد.
- مبانی روش تحقیق را توضیح دهد.
- انواع طراحی‌های پژوهش را با توجه به هدف پژوهش بیان کند.
- قواعد و قالب‌های نگارش طرح پیشنهادی پژوهش را بدرستی توصیف کند.
- اصول و قواعد اجرای طرح پژوهش را شرح دهد.
- بیان مساله و گزاره‌های پژوهش (هدف پژوهش، سوال و فرضیه پژوهشی) را بدرستی نگارش کند.
- انواع پژوهش‌های کمی و کیفی زیر را با ذکر هدف و روش اجرا توضیح دهد:
 - پیمایش‌ها و مطالعات طولی، مقطعی و روندی
 - مطالعات موردی
 - پژوهش همبستگی
 - پژوهش EX post Facto
 - پژوهش‌های آزمایشی و شبه آزمایشی
 - پژوهش علمی (اقدام پژوهشی)
 - پژوهش کیفی
- انواع نمونه‌گیری را شرح دهد.
- جامعه پژوهش را توضیح دهد و حجم نمونه را بدرستی برآورد کند.
- روش‌های جمع‌آوری داده‌ها را توضیح دهد.
- روایی و پایایی ابزارها و روش‌ها را تعریف کرده و انواع آن را توضیح دهد.
- نحوه توصیف و تحلیل نتایج را شرح دهد.
- یافته‌های بدست آمده از پژوهش را بدرستی تفسیر کند.
- نحوه تهیه گزارش و انتشار نتایج تحقیق را بیان کند.
- موارد اخلاق در پژوهش را شرح دهد.

رویکرد آموزشی¹:

ترکیبی³

حضوری

مجازی²

روش‌های یاددهی- یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

کلاس وارونه

یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

یادگیری اکتشافی هدایت شده

یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

بحث در گروه‌های کوچک

ایفای نقش

یادگیری اکتشافی هدایت شده

یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

یادگیری مبتنی بر سناریو

استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

-ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

تفویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری/ تکالیف دانشجویان	نام مدرس/ مدرسان
1	معارفه و شرح درس و توضیح کلی در ارتباط با مفاهیم مرتبط با درس. اخلاق در پژوهش و مصادیق آن	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث	دکتر ذوالفقاری
2	تئوری احتمالات. انواع متغیرها	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث	دکتر آتشی
3	تعاریف و کلیات اپیدمیولوژی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث	دکتر آتشی

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری/ تکالیف دانشجوی	نام مدرس/ مدرسان
4	انواع روشهای آماری و نحوه گزارش دهی آن	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث	دکتر آتشی
5	ادامه انواع روشهای آماری و نحوه گزارش دهی آن	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث	دکتر آتشی
6	رگرسیون و تحلیل همبستگی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث	دکتر آتشی
7	بررسی انواع فرضیه ها و آتالیز ترکیبی فرضیه های یک طرح تحقیقاتی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث	دکتر آتشی
8	جامعه پژوهشی و محاسبه حجم نمونه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث	دکتر آتشی
9	نحوه نگارش بیان مساله و معرفی انواع رفرنس دهی	محتوای الکترونیکی بارگزاری شده و مطالعه صفحات مرتبط در کتاب	پاسخ به تکلیف در سامانه نوید- انجام آزمون	دکتر ذوالفقاری
10	نحوه نگارش اهداف و فرضیه و نگارش پیشینه تحقیق	کار عملی کارگاهی	انجام تمرین عملی در کلاس	دکتر ذوالفقاری
11	انواع روشهای تحقیق کمی- انواع مطالعات توصیفی و مروری	مطالعه محتوای الکترونیکی بارگزاری شده و شرکت در کلاس وارونه	پاسخ به تکلیف سناریوهای مرتبط در سامانه نوید- شرکت در بحث	دکتر ذوالفقاری
12	ادامه انواع روشهای تحقیق کمی- انواع مطالعات مداخله ای	مطالعه محتوای الکترونیکی بارگزاری شده و شرکت در کلاس وارونه	پاسخ به تکلیف سناریوهای مرتبط در سامانه نوید- شرکت در بحث	دکتر ذوالفقاری
13	ادامه انواع روشهای تحقیق. اقدام پژوهی و روشهای کیفی	مطالعه محتوای الکترونیکی بارگزاری شده و شرکت در کلاس وارونه	پاسخ به تکلیف سناریوهای مرتبط در سامانه نوید- شرکت در بحث	دکتر ذوالفقاری
14	روشهای جمع اوری داده	محتوای الکترونیکی بارگزاری شده و مطالعه صفحات مرتبط در کتاب	پاسخ به تکلیف در سامانه نوید- انجام آزمون	دکتر ذوالفقاری
15	روایی و پایایی ابزار و انواع آن	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث	دکتر ذوالفقاری
16	تحلیل نتایج. نقد و بررسی پروپوزال نگارش شده بر اساس چک لیست	کار عملی کارگاهی	کار عملی در کلاس درس	دکتر ذوالفقاری
17	جمع بندی و رفع اشکال	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث	دکتر ذوالفقاری/ دکتر آتشی

وظایف و انتظارات از دانشجوی:

منظور وظایف عمومی دانشجوی در طول دوره است (وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس¹)

از دانشجویان انتظار می‌رود:

1. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

1. زیر بنای علمی خود را جهت فراگیری مطالب مورد تدریس تقویت نمایند. و با توجه به طرح درس، در ارتباط با موضوع تدریس مطالعه داشته باشند.
2. از امکانات سامانه نوید دانشگاه استفاده نموده و با حضور فعال در سامانه آموزشی با محتوای درسی و استاد تعامل داشته باشند.
3. با استفاده از مطالب معرفی شده سعی در گسترش معلومات خود از طریق مطالعات کتابخانه ای و جستجوی منابع در اینترنت نموده و یافته های پژوهش های جدید را در جهت بهبود کیفیت یادگیری بکار گیرند.
4. در مباحث ارائه شده در فروم مشارکت فعال نموده و بر اساس یافته های مطالعات جدید و معتبر به غنای بحث بیفزایند.
5. تکالیف تعیین شده را در زمان مقرر تکمیل نموده و از طریق سایت ارسال نمایند.
6. از منابع علمی جدید و معتبر و یافته های حاصل از پژوهش در تهیه تکالیف استفاده نمایند.
7. مسئولیت فراگیری هرچه بیشتر خود را به عهده گرفته و با راهنمایی از استاد درس برنامه های آموزشی خود را پیگیری نمایند.

روش ارزیابی دانشجو:

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)¹: ارزیابی تکوینی (انجام پروژه کلاسی شامل نگارش طرح تحقیقاتی آزمایشی و پاسخ به تکالیف در سامانه و انجام آزمونک (کوئیز کلاسی) و شرکت در تالار گفتگو و تراکمی (آزمون پایان ترم کتبی)
- ذکر روش ارزیابی دانشجو: امتحان کتبی پایان ترم و تکالیف و فعالیتهای کلاسی و پروژه
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو:
 - امتحان پایان ترم 40%
 - فعالیتهای کلاسی از قبیل انجام تکالیف 20% و شرکت در آزمونکهای میان ترم و مشارکت در فروم 10%
 - انجام پروژه کلاسی 30% می باشد.

1. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

✓ ارزیابی تکوینی (سازنده)¹: ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می دهد. این نوع ارزیابی می تواند صرفاً با هدف ارایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود. نظیر: انجام پروژه های مختلف، آزمون های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کار برگ های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ ارزیابی تراکمی (پایانی)¹: ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می تواند شامل موارد زیر باشد:

آزمون های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون ها برای مثال آزمون های کتبی شامل آزمون های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه ای»، «چورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون های استدلالی نظیر آزمون ویژگی های کلیدی، سناریو نویسی با ساختن فرضیه و ...، آزمون های عملی که برای مثال می تواند شامل انواع آزمون های ساختارمند عینی نظیر OSCE¹، OSLE¹ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار¹ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS¹، لاگبوک¹، کارپوشه (پورت فولیو)¹، ارزیابی 360 درجه¹ و باشد.

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

Cohen, Lasis. Manion Lawrence and Morrison Keith. Research Methods in education. Routledge. last edition.

Flick U, Kardorff EV, and Steinke I; A Companion to Qualitative Research, Translated to English by Bryan Jenner UK: SAGE.pub, (latest edition)

WHO A Practical guide for health researches. EMRO

ب) مقالات:

مقالات به روز بر اساس انواع مختلف روش تحقیق در کلاس مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد

ج) محتوای الکترونیکی:

فایل‌های محتوای الکترونیکی در سامانه نوید

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

مقالات و فایل‌های بارگذاری شده مرتبط در سامانه